

Vergaderjaar 2020–2021

XVI

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2021 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake Coronamaatregelen)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 18 december 2020

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in:
de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Nieuw beleid wordt pas in uitvoering genomen nadat het parlement de Ontwerpbegrotingswet 2021 heeft geautoriseerd. De spoedeisende maatregelen in deze tweede incidentele suppletoire begroting 2021 gaan in vanaf 1 januari 2021 en kunnen vanaf dat moment tot betalingen leiden. Indien de formele autorisatie van beide Kamers op dat moment niet is afgerond zal het kabinet de uitvoering van de voorgenomen maatregelen in het belang van het Rijk [conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016](#) starten. Voor de indiening van deze Incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de brief Stand van zaken COVID-19 van 8 december 2020 jl. met kenmerk 1792353-215138-PDC19 en de brief inzake Uitwerking coronabaten van 14 december 2020 met kenmerk 2020-000166323.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige- en technische mutaties toegelicht worden vanaf € 2,5 miljoen of wanneer deze politiek relevant zijn.

2. Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Totaal COVID-19 gerelateerde uitgaven- en ontvangsten (bedragen x €1 mln.)			
Maatregel	Bedrag 2020 ¹	Bedrag 2021	Bedrag 2022
A.			
Begrotingsgefinancierd			
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	1.810	– 136	– 11
2) GGD'en en veiligheidsregio's	477	467	
3) IC-capaciteit	118	174	154
4) Ondersteuning sportsector	84	60	
5) Ondersteuning zorgpersoneel	15	22	
6) Onderzoek inzake COVID-19	52	40	
7) Testcapaciteit RIVM en GGD	929	1.375	
8) Vaccin ontwikkeling, implementatie en medicatie	123	1.433	
9) Zorgbonus	2.001	970	
10) Omscholen personeel voor arbeidsmarkt zorg	0	80	
11) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland	78	13	
12) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	62	141	
Totaal A	5.749	4.638	143
B.			
Premiegefinancierd			
13) Meerkosten COVID-19 Wlz (plafond Zorg)	190	0	
14) Overige maatregelen (plafond Zorg)	16	45	
Totaal B	206	45	0
Totaal A+B=C	5.955	4.683	143

¹ Kamerstukken II 2019/20, [35450 XVI, nr. 1](#), Kamerstukken II 2019/20, [35493, nr. 1](#), Kamerstukken II 2019/20, [35493, nr. 5](#), ISB2 Kamerstukken II 2020/21, [35567, nr. 1](#), ISB3 Kamerstukken II 2020/21, 35585, nr. 1, nr. ISB4 Kamerstukken II 2020/21, [35634, nr. 2](#), 2e suppletoire begroting 2020 kamerstukken II 2020/21, nr. [35650, nr. 1](#), ISB1 2021 kenmerk 1799642-216009-FEZ.

Bovenstaand overzicht geeft een totaaloverzicht van alle COVID-19 gerelateerde uitgaven en ontvangsten op de VWS-begroting, zoals

verwerkt in de relevante begrotingsstukken. Het betreft de corona gerelateerde mutaties zoals opgenomen in de eerste suppletoire begroting 2020, de eerste incidentele suppletoire begroting 2020, de nota van wijziging op de eerste incidentele suppletoire begroting 2020, de tweede incidentele suppletoire begroting 2020, de ontwerpbegroting 2021, de derde incidentele suppletoire begroting 2020, de eerste nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de nota van wijziging op de tweede incidentele suppletoire begroting, de tweede nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de vierde incidentele suppletoire begroting 2020, de derde nota van wijziging op de ontwerpbegroting 2021, de tweede suppletoire begroting 2020, de nota van wijziging op de tweede suppletoire begroting 2020 en de bijbehorende eerste incidentele suppletoire begroting 2021. De totaal tabel is inclusief de mutaties van deze tweede incidentele suppletoire begroting 2021. Er is voor gekozen om een uitsplitsing te maken in begrotingsgefinancierde uitgaven en premiegefinancierde uitgaven en een totaaltelling.

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Verplichtingen	3.636.510	0	3.636.510	0	0	0	0
Uitgaven	3.946.276	797.500	4.743.776	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>	<i>71,7%,</i>						
1. Gezondheidsbeleid	533.156	0	533.156	0	0	0	0
Subsidies	24.693	0	24.693	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	24.325	0	24.325	0	0	0	0
Overige	368	0	368	0	0	0	0
Opdrachten	3.225	0	3.225	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	3.225	0	3.225	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	118.310	0	118.310	0	0	0	0
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	96.954	0	96.954	0	0	0	0
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	20.605	0	20.605	0	0	0	0
Overige	751	0	751	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	378.795	0	378.795	0	0	0	0
ZonMw: programmering	378.795	0	378.795	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	8.133	0	8.133	0	0	0	0
Aanpak Gezondheidsachterstanden	8.000	0	8.000	0	0	0	0
Overige	133	0	133	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	3.256.141	797.500	4.053.641	0	0	0	0
Subsidies	358.530	0	358.530	0	0	0	0
Ziektepreventie	153.112	0	153.112	0	0	0	0
Bevolkingsonderzoeken	153.568	0	153.568	0	0	0	0
Vaccinaties	51.850	0	51.850	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	1.885.078	0	1.885.078	0	0	0	0
Ziektepreventie	1.885.078	0	1.885.078	0		0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	381.536	797.500	1.179.036	0	0	0	0
RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	177.314	797.500	974.814	0	0	0	0
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	40.795	0	40.795	0	0	0	0
RIVM: Vaccinaties	163.414	0	163.414	0	0	0	0
Overige	13	0	13	0	0	0	0

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025
Bijdrage aan medeoverheden	630.997	0	630.997	0	0	0	0
Overige	630.997	0	630.997	0	0	0	0
3. Gezondheidsbevordering	130.665	0	130.665	0	0	0	0
Subsidies	108.028	0	108.028	0	0	0	0
Preventie van schadelijk middelengebruik	19.075	0	19.075	0	0	0	0
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	24.864	0	24.864	0	0	0	0
Letselpreventie	4.414	0	4.414	0	0	0	0
Bevordering van seksuele gezondheid	58.787	0	58.787	0	0	0	0
Overige	888	0	888	0	0	0	0
Opdrachten	6.266	0	6.266	0	0	0	0
Gezondheidsbevordering	6.266	0	6.266	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.452	0	1.452	0	0	0	0
Overige	1.452	0	1.452	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	134	0	134	0	0	0	0
Overige	134	0	134	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	14.785	0	14.785	0	0	0	0
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	14.785	0	14.785	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
4. Ethiek	26.314	0	26.314	0	0	0	0
Subsidies	23.729	0	23.729	0	0	0	0
Abortusklinieken	17.881	0	17.881	0	0	0	0
Medische Ethiek	5.848	0	5.848	0	0	0	0
Opdrachten	353	0	353	0	0	0	0
Medische Ethiek	353	0	353	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	2.232	0	2.232	0	0	0	0
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	2.232	0	2.232	0	0	0	0
Ontvangsten	47.703	0	47.703	0	0	0	0
Overige	47.703	0	47.703	0	0	0	0

Uitgaven

2. Ziektepreventie

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra

Vaccinimplementatie

Het ministerie van VWS zal aan het RIVM de opdracht verlenen om, gegeven de ervaring die het RIVM heeft met de implementatie van vaccinaties, de implementatie van het COVID-19 vaccin te verzorgen. Het RIVM krijgt daarmee de opdracht om de implementatie inclusief distributie, logistiek, opslag en afstemming met stakeholders en communicatie met professionals te verzorgen. Het RIVM zal dit zowel in Nederland doen als voor de overzeese gebieden. De opdracht is reeds in 2020 verstrekt en heeft geleid tot een verhoging van het verplichtingenbudget van € 797,5 miljoen in 2020 die is verwerkt in de vijfde incidentele suppletoire begroting 2020. De bijbehorende kasuitgaven zullen in 2021 plaatsvinden en zijn verwerkt in deze tweede incidentele begroting 2021.

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutati e 2022	Mutati e 2023	Mutati e 2024	Mutati e 2025
Verplichtingen	3.527.717	0	3.527.717	0	0	0	0
Uitgaven	3.502.843	56.500	3.559.343	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>	100%						
1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	481.230	56.500	537.730	0	0	0	0
Subsidies	320.095	56.500	376.595	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	75.518	0	75.518	0	0	0	0
Curatieve ggz	28.401	0	28.401	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	71.270	0	71.270	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	24.891	0	24.891	0	0	0	0
Medische producten	120.015	56.500	176.515	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	135.451	0	135.451	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	669	0	669	0	0	0	0
Curatieve ggz	4.927	0	4.927	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	89	0	89	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	3.488	0	3.488	0	0	0	0
Medische producten	126.278	0	126.278	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	24.312	0	24.312	0	0	0	0
aCBG	1.051	0	1.051	0	0	0	0
aCBG	2.200	0	2.200	0	0	0	0
CIBG	21.061	0	21.061	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	1.233	0	1.233	0	0	0	0
Overige	1.233	0	1.233	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	139	0	139	0	0	0	0
Overige	139	0	139	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
3. Ondersteuning van het zorgstelsel	3.021.613	0	3.021.613	0	0	0	0
Subsidies	149.546	0	149.546	0	0	0	0
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.337	0	1.337	0	0	0	0
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	44.924	0	44.924	0	0	0	0
Regeling veelbelovende zorg	37.819	0	37.819	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	43.794	0	43.794	0	0	0	0
Curatieve ggz	11.592	0	11.592	0	0	0	0

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutati e 2022	Mutati e 2023	Mutati e 2024	Mutati e 2025
Eerste lijnszorg	10.069	0	10.069	0	0	0	0
Overige	11	0	11	0	0	0	0
Bekostiging	2.834.970	0	2.834.970	0	0	0	0
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.796.500	0	2.796.500	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	38.470	0	38.470	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Inkomensoverdrachten	11.261	0	11.261	0	0	0	0
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	11.135	0	11.135	0	0	0	0
Overige	126	0	126	0	0	0	0
Opdrachten	9.425	0	9.425	0	0	0	0
Risicoverevening	2.019	0	2.019	0	0	0	0
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	888	0	888	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	4.120	0	4.120		0	0	0
Curatieve ggz	424	0	424	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	102	0	102	0	0	0	0
Overige	1.872	0	1.872	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	10.640	0	10.640	0	0	0	0
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	10.640	0	10.640	0	0	0	0
				0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	5.769	0	5.769	0	0	0	0
SVB: Onverzekerden	3.877	0	3.877	0	0	0	0
Overige	1.892	0	1.892	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	2	0	2	0	0	0	0
JenV: Bijdrage C2000	2	0	2	0	0	0	0
Ontvangsten	260.053	47.000	307.053	0	0	0	0
Overige	260.053	47.000	307.053	0	0	0	0

Uitgaven

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Opdrachten

Medische producten

Nederland heeft bij de Europese Commissie een voorstel ingediend als onderdeel van het RescEU-programma om een medische noodvoorraad aan te trekken van € 47 miljoen. Dit voorstel is door de Europese Commissie goedgekeurd. Daarmee vergoedt de Europese Commissie de kosten voor de aankoop, opslag en het beheer van de medische producten met uitzondering van de bijbehorende belastingen. Het betreft hier een bedrag van € 9,5 miljoen. Deze worden toegevoegd aan de VWS-begroting om deze kosten te vergoeden. De opdracht zal op korte termijn in 2020 worden verstrekt en heeft geleid tot een verhoging van het verplichtingenbudget van € 56,5 miljoen in 2020 die is verwerkt in de vijfde incidentele suppletoire begroting 2020. De bijbehorende uitgaven zullen in 2021 plaatsvinden en zijn verwerkt in deze tweede incidentele suppletoire begroting 2021.

Ontvangsten

Overige

Nederland ontvangt in 2021 een bijdrage van € 47 miljoen van de Europese Commissie voor een medische noodvoorraad. Daarmee vergoedt de Europese Commissie de kosten voor de aankoop, opslag en het beheer van de medische producten.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2024
Verplichtingen	1.985.528	80.000	2.065.528	0	0	0	0
Uitgaven	2.270.139	80.000	2.350.139	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>	99,4%						
1. Positie cliënt en transparantie van zorg	54.824	0	54.824	0	0	0	0
Subsidies	39.418	0	39.418	0	0	0	0
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	17.000	0	17.000	0	0	0	0
Transparantie van zorg	22.418	0	22.418	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	8.937	0	8.937	0	0	0	0
Ondersteuning cliëntorganisaties	177	0	177	0	0	0	0
Transparantie van zorg	935	0	935	0	0	0	0
Overige	7.825	0	7.825	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	6.469	0	6.469	0	0	0	0
CIBG	6.469	0	6.469	0	0	0	0
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	1.654.135	80.000	1.734.135	0	0	0	0
Subsidies	1.630.500	80.000	1.710.500	0	0	0	0
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	1.630.500	80.000	1.710.500	0		0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	9.082	0	9.082	0	0	0	0
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	9.082	0	9.082	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	14.553	0	14.553	0	0	0	0
CIBG	14.553	0	14.553		0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	0	0	0	0	0	0
ZiNL	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
3. Informatiebeleid	159.635	0	159.635	0	0	0	0
Subsidies	113.315	0	113.315	0	0	0	0
Informatiebeleid	16.981	0	16.981		0	0	0
Maatschappelijke diensttijd	90.834	0	90.834				

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2024
Overige	5.500	0	5.500	0	0	0	0
Opdrachten	24.002	0	24.002	0	0	0	0
Informatiebeleid	14.197	0	14.197	0	0	0	0
Overige	9.805	0	9.805	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	22.318	0	22.318	0	0	0	0
Informatiebeleid	22.318	0	22.318	0	0	0	0
Overige			0	0	0	0	0
4. Inrichting Zorgstelsel	247.456	0	247.456	0	0	0	0
Subsidies	0	0	0	0	0	0	0
Programma's Zorgstelsel	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	1.876	0	1.876	0	0	0	0
Programma's Zorgstelsel	1.328	0	1.328	0	0	0	0
Overige	548	0	548	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	245.580	0	245.580	0	0	0	0
CAK	117.147	0	117.147	0	0	0	0
NZa	64.627	0	64.627	0	0	0	0
Zorginstituut Nederland	60.904	0	60.904	0	0	0	0
CSZ	1.900	0	1.900	0	0	0	0
Overige	1.002	0	1.002	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	0	0	0	0	0	0
EZK: ACM	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	154.089	0	154.089	0	0	0	0
Subsidies	2.224	0	2.224	0	0	0	0
Zorg en Welzijn	2.224	0	2.224	0	0	0	0
Bekostiging	150.318	0	150.318	0	0	0	0
Zorg en Welzijn	150.318	0	150.318		0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	1.547	0	1.547	0	0	0	0
Overige	1.547	0	1.547	0	0	0	0
Ontvangsten	68.655	0	68.655	0	0	0	0
Wanbetalers en onverzekerden	57.502	0	57.502	0	0	0	0

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid 2e incidentele suppletoire begroting 2021 (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp-begroting 2021 incl. amendementen	Mutaties 2e ISB	Stand 2e ISB	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2024
Overige	11.153	0	11.153	0	0	0	0

Uitgaven

2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Via een subsidieregeling stelt het kabinet € 80 miljoen beschikbaar om werkgevers in de zorg in staat te stellen om bovenop de bestaande initiatieven ongeveer 5.000 voltijds fte aan extra tijdelijke banen in ondersteunende functies te creëren. In de zorgsector wordt voor de financiering aangesloten bij door de zorgbranche zelf bepaalde ondersteunende functies die ontwikkeld zijn vanuit de Nationale Zorgklas, zoals voor de functies van crisishulp en de functie van gastvrouw/gastheer. De subsidieregeling wordt ingericht zodanig dat deze dubbele bekostiging voorkomt en een doelmatige uitvoering borgt.